

REDACTIUNEA,
Tipografia și Administra-
țiunea

BRAȘOV, Piața-mare 30.
Scrisori născuțate nu se primesc.
Manuscrisuri nu se restituie.

INSERATE:
se primesc la Administra-
țiunea Brașov și la birou-
rile următoare:

Vienna la M. Dukas Nachf., Heinrich
Schalek, Rudolf Mosso. — In Buda-
pesta la Eckstein Bernát, Julius Leo-
pold, Bloekner L.

PREȚUL INSETELOR:
Un șir petiț 20 bani pen-
tru o publicare. Publicări
mai dese după tarifi și învoială.
Reclame pe pag. a 3-a 1
șir 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

"GAZETA" apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar.
pe un an :
24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei
luni 6 cor. — N-rii de Duminecă :
patru cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20
franci, pe trei luni 10 franci.

N-rii de Duminecă 8 fr. an.
Se poate primumbra la toate oficiile
poștale precum și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
La Administrațiunea "GAZETEI" pe
1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.
pe trei luni 5 C. Cu dusul
acasă: Pe un an 24 Cor. Pe 6 luni
12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. Un exem-
plar 10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile se plătesc înainte.

Nr. 120.

Brașov, Mercuri 2/15 Iunie

1910.

După alegeri.

S-au potolit încâtva valurile de îndreptățită indignare și de clocotitoare mânie, ce le-a stârnit în toate păturile poporului nostru purtarea brutală și teroristică a guvernului față de partidul național.

Cu sânge rece cercăm să ne dăm seamă de cauzele înfrângerii noastre.

Spiritul autocritic care ne caracterizează nu ne-ar putea reținea nici pe un moment să tănuim adevărul, și dacă cauzele căderii s-ar afla în sinul partidului național, cu sbiciu de foc am sbiciui în cei păcătoși, fie ei oricât de sus puși.

Am sciricit anume dela mai mulți intelectuali, cari au luat parte activă la campania electorală în diferite cercuri, că oare nu ținutei sovăitoare a conducătorilor sau lipsei de însuflețire și de conștiință națională a masselor e a se atribui căderea aceasta rușinoasă?

Și aproape toți mi au răspuns categoric: nu.

Oi rătăcite, uscături au fost destule și de data asta. Preoți vânduți, învățători slabi de înger și țărani mârșii cu baioneta la urnă, nu au fost mai puțini ca altădată. Cu toate acestea se poate spune cu hotărîre, că față de valurile de însuflețire ce le-au știut trezi candidații naționali, ținuta mândră a preoțimii și a miilor de țărani tari în credința lor națională, guvernul nu ne-ar fi putut răpi nici un singur mandat. Nu e aici locul să reasumez toate acele mijloace de teroare, de corupție și ilegalități, de cari băjbăie rapoartele despre decursul alegerilor în cercurile cu majoritate română.

Să ne mărginim a constată faptul, care nu se poate răsturna, ori câte falzități și minciuni ar răspândi presa simbriașă a guvernului despre cauzele înfrângerii noastre, anume: *partidul național la alegerile din Iunie 1910 a stat în fața aceluiași „vis major“ de teroare și corupție, care a decimat și pe celelalte partide politice mult mai puternice ca al nostru.*

Și dacă e să ne dăm seamă despre cauzele acestei urgii, ce s-a năpustit asupra noastră, apoi vom afla două mai cu seamă.

Prima e de natură mai obștească și stă în strânsă legătură cu marea răfuială dintre Coroană deoparte și dintre veleitățile separatistice ale partidelor independente de altă parte. Partidul guvernamental al muncii nu a fost și nu e altceva decât un instrument orb al Coroanei, întru a restabili majoritatea parlamentară a partidelor, cari stau pe baza transacției din 1867 și a reduce

iarăși la minoritate kossuthismul devenit prepotent.

Și sfetnicii cei mai noi ai Coroanei îl vor fi luminat pe bătrânul nostru domnitor, că între împrejurările date o majoritate guvernamentală nu se poate obține pe calea unor alegeri mai libere cum au fost cele din 1905 și 1906.

E lipsă neapărat, ca coroana să dea guvernului mână liberă, ca se facă alegeri așa cum știe el să facă. Nici nu a trebuit să bată căi nouă. Faimosul Jeszenszky și-a oferit deja serviciile și experiențele bogate câștigate pe vremea furtunoaselor alegeri Bánfi-iste. Guvernul a și făcut us din belșug de mână liberă ce i s-a dat de sus.

A lovit și zdrobit deopotrivă pe Iusthiști, Kossuthiști, poporali și naționaliști.

E numai natural, că atunci când guvernul pornește cu atâta vehemență contra partidelor neașe maghiare, nu va purcede cu mânuși față de noi Români.

Doar nu se va espune la urgia publică maghiară de-a ne tracta pe noi mai bine, decât pe depositarii idealilor kossuthiste cari, — ori cum s-ar nega, — sunt adânc săpate în sufletul tuturor Maghiarilor chiar și a celor mai guvernamentali. *A doua cauză externă a urgiei guvernului față de partidul național e a se căuta în ținuta dușmănoasă a contelui Tisza față de ori ce organizație pe bază naționalistă.*

A spus-o Tisza la diferite ocazii, că el din punctul de vedere al unității politice a statului nu admite nici o organizație politică a naționalităților, fie pe bază cât de moderată.

El vrea supunere necondiționată, abdicare de ori ce luptă politică naționalistă. Români să între în partidul guvernamental și atunci vom căpăta și noi câteva fărâmituri ce pică de pe masa domnilor. Deaici apoi loviturile ce s-au îndreptat contra celor mai vrednici și talentați candidați ai noștri. Să pare că s-a dat ordin, că anumiți bărbați ai noștri trebuie scoși cu ori ce preț din parlament.

Deaici sporul cel mare al deputaților guvernamentali de origine română.

Ca om și creștin nu cutez se ridic o acuză gravă asupra nimărui, până nu am la îndemână dovezi îndestulitoare despre vinovăția lui. *Sunt însă indicii temeinice, că în acțiunea de zdrobire a partidului național, Tisza a avut de complice, dacă nu chiar de instigator pe vitatul de sine vicar Mangra.*

Basa la această acuză mi-o dă însuși purtarea lui Mangra, după ce a ieșit la iveală trădarea lui.

Anume nu s-a îndestulit numai cu atât, că a trecut în tabăra con-

trară, ci a umblat în diferite centre, la vânătoare de suflete, ca se câștige aderenți pentru noul partid sau grup guvernamental român.

Inercarea lui însă s-a frânt de zidul puternic al partidului național și a presei noastre conștie. Și când s-a dus se raporteze lui Tisza despre eșecurile suferite, oare nu-i va fi sugerat acest *partid național român, din pricina căruia el, Mangra nu să poate apropia de sufletul poporului român?*

Că e dreaptă sau nu această aserțiune ipotetică, atârnă cu totul dela purtarea în viitor a părintelui Mangra.

Dacă dânsul nu se va astâmpăra, ci crezându-ne slăbiți și buimăciți de loviturile îndurate, va continua opera diavolească de-a ne desbina în două partide, atunci poporul român cu tot dreptul îi va arunca în față acuza grea, că el e autorul intelectual sau complicele tuturor loviturilor și înfrângerilor ce am îndurat în campania electorală din anul acesta. Atunci apoi părinte Mangra, asupra capului Tău păcătos vor cădea toate suferințele, toate nedreptățile cele-a îndurat acest popor martir, toate blăstămurile mamei văduvite a copiilor rămași orfani la Mărgineni și în alte părți.

Nu crezi părinte Mangra, că pentru o mitră de metropolit, la care aspiri, ne pui se plătim un preț prea grozav de sânge cald românesc și de lacrimi și mai calde, isvorite din piepturile a miilor de Români credincioși steagului național? Nu e prea trist și desgustător tabloul ce se prezintă înaintea ochilor mei!

Ași dori din tot sufletul ca să fie profet mincinos. Aș dori ca acuza aceasta care roade la inima noastră a tuturor, se nu fie dreaptă.

Poporul român are o mulțime de morminte scumpe, spre cari să îndreaptă pietatea și recunoștința obștească.

Nu aș dori ca pe viitor să avem și morminte de-acele, la cari nici un Român se nu cugete decât cu cel mai mare dispreț.

Memento mori — părinte Mangra! Ne-ai făcut mult rău, nouă Românilor. Cu toate acestea nu dorim ca mormântul tău se fie acela, la care generațiile viitoare să se îndrepte numai cu ura în suflet și blăstem pe buze.

Dr. Valer Moldovan.

Partidul muncii își ține cea dintăiu întrunire de constituire Duminecă în 19 c. când își va alege prezidiul și comitetul executiv. Cu aceasta ocazie să va discuta și situația politică.

Marele meeting de protestare din București, contra teroarei guvernului ungar,

despre care am făcut amintire, s-a ținut Duminecă, cu succes splendid. Au luat parte mii de cetățeni și au vorbit oratori iluștri, între cari Rădulescu-Motru, Delavrancea etc. Raportul ce ne-a sosit, nu-l putem da din lipsă de spaț, decât mâne.

Declarațiile d-lui Dr. Maniu.

Un corespondent al „Luptei“, întâlnind pe dl. Dr. Iuliu Maniu în Budapesta, l-a intervievat, punându-i întrebări referitoare la alegeri și la alte chestii, ce stau în legătură cu ele.

Dl Dr. Maniu răspunzând a făcut următoarele declarații:

— Cum se face, dle avocat, a întrebat corespondentul că în comitatul Albei de jos ați căzut toți trei candidații naționali? Și încă cu diferențe de voturi așa de neînsemnate: la Vinț 19, la Ighiu 6 și la Ocna Sibiului 3?

— Lupta noastră în comitatul Albei a fost foarte frumoasă, admirabilă. Toți intelectualii români, în frunte cu blăjenii, au desvoltat — în marginea legii — o acțiune de agitație în sensul ideilor partidului nostru, cum nu se poate alta mai stăruitoare. Ei au dovedit, că atunci, când a ajuns cineva să aibă conștiința datoriei sale naționale, funcția, slujba nu-l poate împedeca dela apostolatul național și au statorit în aceeași vreme o pildă strălucită pentru tot clerul românesc din țara aceasta.

Tot atât de bine s'au purtat și ceilalți alegători: fiecare a fost un erou.

Căci Vaida și cu mine am avut majorități sigure. Foarte puțini Români, câteva excepții absolut nehotărâtoare n'au fost cu noi: câțiva primari și birtași. Incolo, întreaga preoțimea și învățătorimea și alegătorii țărani au fost cu noi, dar absolut toți, încât aveam majoritate sigură.

Prin urmare căderea noastră se datorește atrocităților săvârșite de organele administrative în ziua alegerii. Ca să vezi cum s'a întâmplat, îți voi spune ce-a fost la Vinț.

Dintre alegătorii mei nu s'a vândut nici unul, — afară de cele câteva excepții pomenite. Nu i-au putut ademeni nici cu mii de florini. Sunt oameni, cari au refuzat câte o mie de coroane, care li s'a imbiat ca să rămână acasă. Ei au fost atât de disciplinați, de cuminți, încât și venirea lor la centrul de votare a fost exemplară. Când au văzut adversarii, că nu le succede nici planul de a ni-i împrăștia cu bătașii angajați sau cu jandarmii, au întrebuintat cea mai urâtă apucătură ce se poate închipui: n'au admis la urnă dintre alegătorii mei pe 27 de inși, la 61 le-au respins votul cu pretexte ridicole, iar zece voturi date pentru mine le-au socotit unui Iuliu Maniu fictiv, a cărui candidatură au pus-o adversarii ca să incurce pe oamenii mei. În urma aceasta contracandidatul a izbutit să aibă o majoritate absolută de 19 voturi.

La Ighiu au fost împiedecate pur și simplu comune întregi de a ajunge la locul de votare, astfel că mandatele acestea trebuie considerate cu drept cuvânt ca fiind-ne răpite cu forța brutală.

Asemenea sorții acestor două mandate este și soarta celorlalte aproape a tuturor, numai cât atrocitățile s'au variat după împrejurările locale. Prin urmare înseamnă, că nu cunoaște situația adevărată acela, care spune, că noi am fost înfrânți. Nu, n'am fost bătuți, ci — cu foarte puține excepții

— ni-sau răpit mandatele! Eu nu mă mir, că am putut alege numai cinci deputați, ci mă minunez, c'au izbutit să iasă cinci.
(Va urma).

De la alegerile pentru cameră.

Infrângerea dela Șomcuta-mare.

— Raport special. —
(Urmare).

Din cele înșirate în numărul trecut o să-și facă cetitorul o idee oricât de palidă, despre anarhia constituțională din cercul Șomcuta-mare. În urma celor spuse nu o să se mire nici de arestarea corțeșilor noștri, nici de transportarea lor din partea jandarmerei. Fiecare jidănaș, cu peana de cocoș, a lui Mán în pălărie avea liberă trecere, pe unde voia, numai noi bieții de noi, cari n'aveam acest semn distinctiv, nu ne puteam folosi de aceste privilegii electorale.

Ce e mai mult: Fără de nici un motiv, au fost escortați din sate oameni cu legitimație în toată ordinea (spre pildă: Buteanu Vasiliță a Petru-lui, pe lângă tot „igazolási jegy“-ul, care-l avea subscris de președintele alegerilor!) Oamenii bătrâni au fost duși de jandarmi în căruțe proaste, cu toate că aveau trăsuri (adv. Gh. Gradovici din Dej, de 64 de ani). În Culcea li s-a interzis corțeșilor noștri cu legitimație să intre în casele oamenilor, în schimb însă, corțeșii contrarului cutreerău satul toată noaptea cu banii într'o mână și cu jandarmii la dispoziție. Corțeșii noștri au fost arestați fără de nici o cruțare și escortați din satele lor. Am ajuns într'un timp, de ne făcea haz nespuse să ne povestim reciproc pățaniile cu jandarmii. Ce era să faci? Din fiecare sat ne veniau vești despre arestări. Așa am pățit-o toți și mai cu seamă corțeșii cei mai devotați ai lui Vaida: Dr. Aurel Nyilvan, George Radocea, Alex. Pop, Vasile Sabo, adv. Gradovici, Mic. Tođor, Dragoș Ion a Ion, Pop Vasiliță, Buteanu Vasiliță a Mișchii.

Aș putea să înșir încă o mulțime de cazuri speciale despre idealismul jandarmilor și notarilor noștri, dar o să le înșir cu altă ocazie, mai pe larg, ca să știe lumea, cum să fac alegerile în mult lăudata noastră patrie, pe care o ridică Roosevelt în slava cerului, văzând ceaprazurile și mustățile ungurești. Ca să știe, câtă minciună nerușinată și ticăloșie domnește la alegerile noastre.

Sfârșitul unei astfel de lupte putea oare să fie altfel de cum a fost? Ziua alegerii 2 Iunie nou, s-a dat lupta decisivă.

Te durea inima să vezi șirurile de căruțe, cari aduceau țărani români beți și cumpărați cu 10, cu 20 coroane și ți se suia sângele în cap, auzind cum se profanează imnul nostru național: Deșteaptă-te Române! de muzica lucrătorilor dela Kapnikbánya, sub flamura ungurească.

Ai noștri în rânduri compacte, treji la minte, cu ramuri verzi în mână, îmbrăcați ca de sărbătoare, — ai lor cu privirea tulbură și cu conștiința împovărată.

Bărbații noștri de încredere în comisii au fost: Nic. Nyilvan, Dr. Aurel Nyilvan, Dr. Simeon Buteanu, Dr. Teofil Dragoș, Dr. Aurel Nistor, Ioan Serbu, protop. gr. cat.

Alegerea s-a început la 9 oare. La 11 aveam 50, contrarii 365, — la 2 noi 107, contrarii 845 și așa mai departe, având contrarii un plus considerabil al voturilor tuturor muncitorilor din Capnic, cari au votat cu Mán. La 7 seara aveam 575, Mán avea 1375. Pe lângă toată purtarea exce-

lentă a satelor noastre și pe lângă toată lupta ideală a celor buni ai noștri a trebuit să cădem cu o minoritate de 558 de voturi (Mán 2025, Vaida 1467). La alegerea trecută a intrunit Vaida 1342 de voturi.

Ultimul votant al nostru a fost tatăl celui omorît de jandarmi, în Tulgheș. Contrarii noștri se mirau, de ce insistam să voteze încă unul din noi, până când voturile lor aveau un plus atât de mare. Li s-a răspuns din partea D-lui Dr. Aurel Nyilvan: Mai avem încă pe cineva — e tatăl celui omorît de jandarmii D-Voastră! Și bătrânul și-a dat votul, pe când se făcea dimineața, pe când fiul său zăcea mort, străpuns de baioneta jandarmerească, în casa comună.

Vre-o câteva amănunte din decursul alegerii: Ivan Dumitru din Cănaș, de 46 ani, s'a apropiat de comisie, a strigat de 3 ori: „Christos a înviat!“, si-a adăugat: „Să trăiască Mán, că așa-s tocmit — da' Vaida să miruiască (câștige)!“

Tarba Indrei din Căoș a avut două voturi 10 coroane a primit dela Salamon din Căoș, 10 dela birău și totuși a votat cu noi.

Pintilie Nic. din Văleni n'a votat cu noi de frică că nevasta, care e moașe, să nu-și peardă postul. Și câte sute de cazuri de acestea se pot cita!

Mă uitam în fața celor vânduți și le ceteam mustrele de cuget în ochi. După-ce votau, alergau jos în curtea primăriei și se aruncau în brațele rachiului și a jocului sălbatec.

Aici amintesc pe câțiva din cei slabi, ca lumea să-i știe și să-i răsplătească după merit.

Leméni Gyula, preotul gr.-cat. din Remetea, a arătat o slăbiciune de inimă ticăloasă. De frica unei licențe de crâșmă și-a lăsat poporul fără de păstor și n'a ținut la steagul nostru.

Butean Ion al Marischii, învățător de stat, în urma postului „onorific“ de scribălu la comisie, a căutat să-și arate romanitatea înproșcând pe Români adevărați.

Ion Petrișor, preot din Remet, s'a purtat scandalos. O să mai fie vorba de el.

Dr. Aurel Tarta, fecior de învățător român din Săcălășeni, și-a uitat de neamul său. La înființarea partidului muncii a figurat ca notar.

Lista vânzătorilor de neam se va completa cu timpul și va fi în curând sub ochii cetitorilor, ca să știm pe cine avem să-l stimăm și pe cine să-l desprețuim din fundul sufletului nostru.

De peatră să fi fost și scenele petrecute în ziua și noaptea alegerii te-ar fi atins până la lacrimi. Trebuia să faci fața veselă, să râzi, să duci vești de bucurie în tabără, și știai că voturile noastre n'o să poată trage în cumpănă voturile trădătorilor de neam. Vedeați fetele inteligente îngrijorate ale țărănilor noștri și prevedeați cum se vor innora și mai tare la vestea căderii adevărului.

La 7 oare l'au dus pe Mán Lajos cu alai acasă. Avem un deputat guvernamental mai mult.

Bărbații noștri plângeau și-și acopereau fețele de rușine. Ne-a cuprins o descurajare mare. A învins iarăși minciuna. Steagul nostru sfărțicat cade din nou în noroi. Toată truda noastră cinstită și curată a fost zadarnică. „Valahii“ au fost din nou buni să fie duși la urnă ca vitele necuvântătoare.

Dar să nu creadă contrarii noștri, că o să îndure acest popor până'n vecii vecilor. Să nu creadă, că conștiința românească doarme. Aceasta a fost numai o *infrângere*. Prin ce? Prin minciuna cea mai obraznică, prin palmuirea adevărului. Să-și întrebe conștiința, ori-care corțeș al lui Mán și ori-care funcționar de stat al cercu-

lui Șomcuta-mare și dacă nu-i va spune conștiința, că toți Românii chiar și cei slabi de inger, cari și-au dat votul pentru Mán, au ținut în fundul sufletului lor cu Vaida, despre care s'au lățit legende minunate (Una zice că Vaida ar fi chiar Rudolf, fiul împăratului-Rege!) atunci conștiința lor îi mințește.

Răspunsul l'au avut contrarii a doua zi după alegere. Vaida căzuse. Cu toate acestea, când s'au văzut în întunerecul nopții luminile reflectoarelor unui automobil, care alerga spre Șomcuta-mare — era părintele Dr. Vasile Lucaciu, care pleca spre Șeșești — satele românești s'au grăbit, cu mic cu mare, să salute pe Vaida, căci credeau că trece Vaida prin cerc și strigătul: „Trăiască Vaida!“ s'a lățit cu putere miraculoasă din gură'n gură. L-au strigat și ai noștri, dar și gurile vândute ale Românilor noștri, cari n'au știut ce vând pentru banii spurcați.

Loviturile nedrepte îndârjesc o inimă nobilă și mai mult. Așa ne vom îndârji și noi. Nu va fi putere lumească, care să ne țină încătușați. Martori să ne fie toți și preteni și contrari, că nu vom despera ci vom lupta, căci lupta noastră e mare, e dreaptă, e sfântă!...

Coresp.

Ș T I R I.

Turneu artistic. Precum am anunțat, d-na și d-nul Zaharie Bărsan vor începe de Sf. Rusalii un turneu artistic prin Ardeal și Ungaria, dând mai multe reprezentațiuni teatrale cu societățile noastre de diletanți din diversele centre românești ale țării. Turneul e stabilit, precum urmează: Duminecă și Luni în 6 și 7 Iunie v. în Brașov; Miercuri și Joi în 9 și 10 Iunie v. Sibiu; Sâmbătă și Duminecă în 12 și 13 Iunie v. în Blaj; Miercuri și Joi în 16 și 17 Iunie v. în Caransebeș; Sâmbătă și Duminecă în 19 și 20 Iunie v. în Oravița; Marți și Miercuri în 22 și 23 Iunie v. în Orăștie și încă în câteva cercuri românești mai de seamă. Suntem convinși, că artiștii noștri vor fi primiți pretutindeni cu brațele deschise de către publicul românesc.

Biletele pentru reprezentațiunile din Brașov se află de vânzare la librăria Mureșianu.

Congrua. D-l ministru de culte și instrucțiune publică, contele Zichy, a dat ordin că în viitor va lua în considerare petițiunile pentru întregirea dotațiunei preoțești la 1600 coroane și în cazurile când preoții petenți au câștigat calificățiunea superioară (8 clase gim.) după terminarea studiilor teologice, respective după intrarea în vigoare a artic. de lege XIV din 1898.

Dela părinte Andrei Hlinca am primit eri o carte poștală, în care ne anunță că se află printre Slovacii din Cips, unde înființează cu fruntașii din diferite localități bănci populare. Părintele Hlinca e sănătos și ne salută cu dragoste.

Corul bisericei gr.-or. rom. a „Sf. Adormiri“ din Brașovul-vechiu invită la producțiunea teatrală-muzicală împreună cu dans ce o va aranja Duminecă, în 6 Iunie st. v. (19 Iunie st. n.) 1910, (ziua întâia de Rosalii), în sala „Hotelului Central Nr. 1“ din loc. Corurile se dirigează de D-l Romulus Ardelean, învăț. Inceputul la 7½ oare seara precis. Prețul de intrare: de persoană 1 cor. 20 fil. Venitul curat este destinat pentru fondul corului dela Biserica Sfintei Adormiri din Brașovul-vechiu — Bilete se află de vânzare la librăria A. Mureșianu și seara la casa.

Programul: 1. C. F. Porumbescu: „Trei colori“, cor mixt. 2. H. Hubert: „La joc“, cor mixt. 3. Vasile Alexandri: „Barbul Lăutarul“, cântonetă. 4. A. Popovici: „Răsunetul văilor“, cor mixt cu solo de Sopran. 5. E. Suciu: „Țiganul în căruță“, dialog comic. 6. Teatru: „75.000 Lei“ comedie într'un act de N. A. Bogdan. După teatru urmează joc.

Subscripția pentru victimele din Ungaria. Frații Mircea, cunoscuții comercianți din București mult prețuiți pentru sentimentele lor românești, au săvârșit o faptă națională care trebuie pomenită cu deosebită cinste. Dânsii au iscălit, cu prilejul botezului unui fiu și nepot Radu Nicolae Mircea, suma însemnată de una mie lei în lista de subscripție a „Cercului Românilor de peste Munți“,

pentru victimele românești ale alegerilor din Ungaria.

Cununie. D-soara Valeria Chiușdea și d-l Valeriu Langa ne anunță cununia lor religioasă, care se va celebra Luni în 7/20 Iunie 1910.

Convocare. Membrii despărțământului Brad al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ sunt chemați la *adunarea cerculă ordinară*, ce se va ține în Brad, la 20 Iunie n. 1910 (ziua a doua de Rusalii) la 3 oare d. a. în sala de gimnastică a gimnaziului, cu programul obicinuit. După terminarea părții administrative urmează *serată literară*.

Aeroplanul Vlaicu. Construcțiunea aeroplanului d-lui inginer Aurel Vlaicu este complet terminată. Motorul „Gnom“ de 50 cai putere a sosit din Paris de o săptămână și a fost adaptat în corpul aparatului.

Inginerul Vlaicu toată săptămâna aceasta a supus unui minuțios examen puternicul motor „Gnom“, punându-l zilnic în mișcare, pentru a-și da seama de modul cum se comportă scheletul aparatului. Concluziile la cari a ajuns aviatorul Vlaicu, fiind pe deplin satisfăcătoare, aeroplanul a fost transportat eri Luni dela Arsenal în hangarul aerostatic de pe câmpul Cotrocenilor, unde se vor începe experiențele de sbor. Pentru acest scop ministerul de război i-a pus la dispoziție întreaga companie de aerostație de la Cotroceni. După primele experiențe favorabile de sbor, toți membrii guvernului se vor transporta pe câmpul Cotrocenilor spre a vizita și examina aeroplanul Vlaicu, a cărui reușită este așteptată de toată lumea cu o vădită simpatie și mândrie națională.

Asasinarea unui redactor turc. Vineri noaptea Ahmed Samim, redactor-șef al ziarului „Sadaimillet“ a fost ucis cu focuri de revolver în stambul în apropierea podului. Samim se întorcea dela redacțiunea ziarului său, însoțit de un prieten, redactor al ziarului „Tanin“, când un individ care îl urmărea îi trase două gloanțe pe la spate; un al treilea foc de revolver a rănit pe un trecător, apoi ucigașul s'a făcut nevăzut. „Sadaimillet“ e un ziar de opoziție care de cât-va timp critica în mod sever guvernul actual și pe partidul tînăr turc. Uciderea lui Samim e considerată în genere ca un asasinat politic. Părinții și rudeniile lui Samim cerând cu insistență înmormântarea cadavrului pe ziua următoare poliția, de teama manifestațiunilor a forțat după amiază poarta baricadată a casei lui Samim, a răpit cadavrul și l-a înmormântat fără slujbă religioasă, ceea ce a impresionat penibil pe mahomedani.

Scoaterea cadavrelor din sub-marinul „Pluivose“. Din Calais, se telegrafiază că cu ajutorul mașinelor perforatoare, plăcile de tablă ale învelișului submarinului scufundat „Pluivose“ au fost scoase Sâmbătă. Submarinul „Ventose“, pe care marinarii ridicaseră o cruce de lemn, s'a apropiat de submersibilul scufundat, a cărui capotă a fost deschisă. Infirmieri ai marinei îmbrăcați în haine de cauciuc, au scos primul cadavru, acoperindu-l peste față și depunându-l apoi într'o barcă. Emoțiunea în această clipă a fost sguduitoare, marinarii plângeau. Scafandrierii au constatat că spărtaura submarinului „Pluivose“ măsura 5 metri lungime pe 60 centimetri lățime. Scoaterea cadavrelor din submersibil va continua în timpul refluxului. Primul cadavru scos este al cărmaciului Lebreton. Cadavrul a fost recunoscut de camarazii săi de pe vasul „Ventose“ Lebreton se afla la postul său între capota superioară și trapa, comunicând cu interiorul vasului. Lebreton nu-i de fel desfigurată. Medicii zic că parcă n'ar fi stat decât 5 zile sub apă.

Un vals frumos, compus de cunoscuta pianistă brașoveană d-na Sigmund Mandl, a apărut zilele trecute sub numele „Valsul zinelor“ (Tündér keringő) și a fost cântat săptămâna trecută la promenadă de muzica orașului cu mult efect. Se află de vânzare pentru prețul de 2 cor. la toate librăriile din Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu

Succesorii.

Redactor respons: Ioan Spudorea.

În tipografia „Gazetei“ află aplicare imediat în condiții favorabile stabile **culegători tipografici**, precum și 2—3 ucenici de tipografie, se vor preferi cei cu 2 cl. superioare în etate de 14 ani.